

REVISTA

DE LA

CÀMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL

VALLÈS

Aquesta Revista se reparteix de franch entre tots els socis de la Càmara.

Pera els que no siguin socis, el preu de subscripció es de cinch pessetas l' any.

Se publica al menos una vegada al mes y sempre que la seva aparició sigui convenient.

No té número fixo de planas. Dels treballs firmats, no se'n fa solidaria la Revista.

Els originals no's retornan.

De todas las obras que 's reben, se 'n dona compte á judici de la Direcció.

Els anuncis, á preus convencionals.

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Secció 3.ª de la Càmara Agrícola Oficial del Vallès

GRANOLLERS

Ofertas y demandas

Aquesta Revista contindrà la present Secció, al objecte de que tots els socis de la Càmera hi puguin posar anuncis de compra ó venda de productes agrícols, bestiar, fincas y tot lo referent á agricultura.

Pera anunciar en aquesta Secció, s' ha de ser soci de nostra Càmera; l' anunci per cada inserció, val á rabó de 25 céntims la ratlla.

Informes y encárrechs, á la Secció 3.ª de la Càmera.

OFERTAS

—Hi ha per vendre una junta de bous de vuyt pams d' alsada y de uns quatre anys.

—Matxo apropósit pels trevalls de pagés: se ven.

DEMANDAS

—Lisol. Els que 'n necessitin en trobarán á la Càmera á 2'50 pessetas el pot d' un Kg.

—Abastadoras d' olivas. La Càmera ne te pera 'ls socis á pessetas 2'50 cada una.

—Brigada per dallar trapadellas, ordís, etc. Dirigirse á la Administració de aquesta Revista.

—Carro: n' hi ha un en molt bon estat, gran y reforsat que 's canviaria per altre de mes petit.

TALLER D' ENCUADERNACIONES

Además de la encuadernació de llibres desde 'ls mes-antichs als mes moderns, se fan tota classe de trevalls que dita industria abarca; y son: *Petacas, Targeters, Carpetas, Bades de lujo y economichs, Papereras, Estutjos y Mostraris* pera tota classe d' industrias, *Caixas de cartró* pera tota classe d' industrias, y en especial de las de lujo pera regalos.

Llibres de contabilitat, se fan als rallats dels models que s' encarreguin.

Llibrería y Objectes d' Escriptori

DE JOSEPH XIRAU

Carrer de Sant Roch, 4.—GRANOLLERS

REVISTA

DE LA

CAMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL VALLÉS

SUMARI: Efectes actuals de la Càmera y els de son pervindre.—Higiene, medicina y economia del camp: IX. Higiene de las bestias, IV.—El Rey á Catalunya.—Lo de la parceria.—*Secció legislativa*: Medalla dels Somatens: Ensenyansa d' obrers agrícol: Seté Congrés Agrícol. Questionari.—*Informació estrangera*.—*Crònica*.—*Varietats*.

Efectes actuals de la Càmera y els de son pervindre

L' any passat ab la sola compra de llevar de patata y las varias d' adobs fetas á la Càmera, he guanyat, de sobras, la cuota de 8 pesetas; per lo tant essent soci de la Càmera, *he fet un benefici*. Aquest pensament vaig fer al passar el baláns de 1903, y observis be que si aixó puch dir jo, que apenas vaig á Granollers y que sobre el preu de cost de las compras fetas á la Càmera haig de carregar el jornal que per carretada s' ha d' emplear en anar y venir de dita població, aquánt més no han d' haber aprofitat els beneficis de la Càmera els que son d' ella més aprop y la plassa de Granollers es el seu mercat natural? Donchs, apart del guany positiu, que resulta del balans económich que cada soci pot haber fet, tots han de convenir ab mí que 'l guany resulta molt més important en el concepte social; perque del balans que en el treball corporatiu de la Càmera pot ferse dels dos anys de sa vida, es molt més satisfactori que 'l benefici del estalvi d' unas quantas pessetas; ja que además de ser un fré (petit si' s vol) á la mala administració del Estat, ha encoratjat y encoratja cada día més al bon pagés, dignifica sa ocupació y foragita de la societat aquell menyspreu que dels treballs agrícolos era moda ferne gala, fins entre 'ls mateixos individuos de la nostra classe.

Totas aquestas consideracions se 'm van acudir al llegir l' her-

mosa Memoria del ex-secretari de la Cámara Sr. Ros; semblantme després impossible que pugui algú ser contrari de nostra associació, si te interessos dins l' agricultura ó tan sols es de la comarca, donchs els efectes actuals notats per mí son mes clars que la llum del sol.

Jo no més veig que ventatjas al donar impuls y respectibilitat á la Cámara, donchs, si bons son els efectes en el present moment, més grans poden ser encara en el pervindre.

Un d' ells y no dels petits es la possible formació de Subdelegacions autónomas.

Avuy, tal com estém, es impossible portar fins á la classe més desvalguda de la pagesia els beneficis de l' associació. El masover, el jornaler y 'l petit propietari, dificilment poden usufructuar dels beneficis immediats y positius de la Cámara: uns per ignorancia, altres per estar á gran distancia del local social y molts per son mal estat económich, donchs uns per una cosa, altres per altra, no poden ser socis, y sentne, no poden facilment obtenir préstams, ni pagar al comptat las compras, ni concorrer á la societat á las horas vagarosas per llegar las varias publicacions qu' ella reb, etc., etc.

Pero si á las poblacions que ho volguessin se fes una Subdelegació, s' esborrarian aquells inconvenients, y si aquesta subdelegació fos autònoma dins de la localitat pera desenrotllar baix sa responsabilitat las iniciativas que ella cregués convenient, las ventatjas de l' associació serian molt mes grans; per de prompte l' auxili á la classe pagesa més necessitada de protecció, sería un fet, y la mort de la usura sería segura; els productors estariam més facilment units per tenir comissionista ó representant propi en els punts de consum, asseguraríam be la venda y potser regularisarian una mica els preus; sería fácil d' establir la compra venda del bestia d' engreix per pes viu tan xich com gros, tan gras com magre, sería més fácil la millora de las rasses de bestia; el desenrotllo del segur sobre esplets y bestia; s' expandirían y usarian facilment els moderns avensos de la Agricultura, etc., etc.

Per mí la base pera desenrotllar el concepte que en aquest article emiteixo, tindria de ser, lleugerament modificada, la mateixa que presideix á la formació de las Darleenkassen alemanas, de Raiffeisen é interessar, pera ferlas ben viables, l' aprobació del projecte de ley de Sindicats agrícols, presentat al Congrés Espanyol per el senyor Ma rqués de Camps en nom de la Federació Agrícola Catalana-Balear quan n' era president el Sr. Creus.

No crech que aquest pensament sigui exclusivament meu, porque

els fundadors y directors de la nostra Càmera han tingut ja el bon acord, segons crech, de promoure la fundació de subdelegacions, pero el trech á banal per excitar al estudi als consocis de nostra associació y perque tots en la mida de las sevas possibilitats fassin llum sobre dit projecte en las planas de la Revista, al objecte de lograr aixís una implantació acertada y de potenta vida.

J. POU Y F.

Palautordera, Abril de 1904.

HIGIENE, MEDICINA Y ECONOMÍA DEL CAMP

IX

Higiene de las bestias

IV

Porchs ab mal de gorja.—Higiene dels porchs.—Inconvenients de las fábricas.—Industrias casulanæs.—Esperit d' associació.—Remey únich y necessari.—Rectors y mestres.—Camí de salvació.

No fa molts días que un pagés s' exclamava de que 'ls porchs li habian agafat mal de gorja ab engina, y que ja se 'n hi habian mort dos. Al dirli jo si 'ls visitaba 'l menescal, contestá que 'ls porchs eran de mal curar, y 'l millor remey era 'l ganivet. Me costá 'l convence'l de que se 'ls podia remeyar com als demés animals y com á las personas; continuá desbarrant contra el ser pagés y dihent que sí no fos per lo que las donas guanyavan á la fábrica casi bè no podrian menjar.

El menescal va anarhi y trobá la còrt petita; bruta y humida, lo qual afegit ab la poca netedat del aubi y 'l menjar un xich passat, no extranyá gens li haguessin caygut malalts. Li feu millorar las condicions higiénicas, separant als malalts, als qui receptá una purga de senet y sal de Madiit y fregas al coll ab una untura de parts iguals de oli de cantáridas, oli canforat y amoniach, ab lo qual se curaren.

Després jo li vaig dir que molts porchs y altres animals cauhen malalts per falta de higiene y condicia: vos queixeu del art del pagés y la culpa es dels pagesos: ab la instrucció agrícola las terras vos donarian més y 'ls animals no tindrian tantas marfugas; si vos fiquessiu á la Càmera agrícola apendriau cosas útils de la Revista, y per medi de las associacions agrícolas se pot assegurar el bestia y lograr molts ventatjas que fora llarch enumerar.

—¡Qué vol que li digui! contestá, fins ara hem passat sense diari d' agricultura y sense Càmera, y també podem passar en endevant.

A tal resposta lo natural era contestar: «Pleguem,» y deixá'l perdre en la seva ignorancia y tossuneria; pero jo prenentho ab calma, com se deu, vaig donar á ell y altres pagesos que escoltaban, la següent explicacioneta:

—De bestia, ó no tenirne, ó cuydarlo com se deu, si s' estimeu els interessos. La còrt dels porchs y demés ha de poguerse netejar y ayrejarla y ab facilitat, ni massa calenta ni massa freda; calor suau al hivern y frescor al istiu. El porch es amant de la netedat, encara que molts creuhen lo contrari al veurer com se revolcan pe'l llot; y es perque tenen picó y buscan frescor. Per aixó si no 's pot tenir una bassa d' aygua pera férloshi rabejar, convè rentals sovint ab aygua clara y freda. A una persona bruta se li diu porch, y aixó que 'l porch es dels animals més nets, perque no s embruta en el jas, sino que se aparta pera fer las sévas feynas. La còrt ha d' esser gran, necessitant cada porch dos metres en el lloch de dormir, y per separat el lloch de menjar; el pis empedrat ó enrajolat ab pendent perque s' escorri 'l pixum en un regueró fora 'l local. L' aubi (ovit, que diuhen alguns, que vol dir mort) ha de tenir deu litres cabuda per cada porch ab separacions, perque puguin menjar sense inquietarse un á l' altre, y s' ha de rentar dos cops al día.

Respecte la fábbrica, ja sé jo que 'ls pobles que n' hi há, granejan un xich més, pero ¡ah! ¡què car se paga lo que 's guanya! Apart de la desmoralisació que ocasiona la aglomeració de donas, noyas y homes en dits edificis ó quadras (aixó que val més la moralitat que tots els diners) es causa de perdre la salut y destrucció de la familia; veuréu que totas las que van á la fábbrica sempre corren, menjant ab quatre esgarrapadas; tancadas á la quadra, treballan dretas y deixan las casas y 'ls fills sense la presencia de la mare y sense vida de familia, lo que es un gran mal: arriba 'l día de festa, á rentar ó fer bogada; á cusir, y si sobra temps á ballar, es dir, res de vida de cristiá, ni de la hermosa vida de familia; descuydant també las terras y 'l bestia.

Aquets y altres inconvenients de las fábbricas son majors en las grans poblacions; si guanyan més, també gastan més y 's desmoralisan més; y casi totas pateixen del pahidor, de anemia, de 'ls nirvis, del cor, y d' un sis ó as. Per aixó veyent 'ls grans inconvenients de las fábbricas y de anar á treballar las donas fora de casa, se treballa molt per evitarho en las nacions més adelantadas, buscant industrias agricolas casulanas perque la dona pugui guanyar sense mourers de casa á la vista dels fills: Russia protegeix las industrias rurals, fent las demandas per l' exércit; á Inglaterra se subvencionan y se extenen las industrias de casa; á Austria igualment; á Lyó posan telers á domicili, ab motor eléctrich; y á Suecia y Noruega, nació en la que se dorm ab las portas obertas, están molt generalizadas las industrias agricolas rurals y á domicili; y aixó es degut *al esperit d' associació* que hi ha en ditas nacions y á que 'ls reys y gent rica protegeixen á la gent del camp, com protegeixen l' agricultura tots els govorns que saben ahont tenen la ma dreta, per procurar que els pagesos se guanyin la vida.

Que meditin els govorns, y meditem, meditem els pagesos per millorar nostra situació, per treballar contra las causas del abatiment de la agricultura, contra las excessivas contribucions, contra la ignorancia y contra la desmoralisació; no més tenim una arma per combatre, pero es tan poderosa que fa miracles, y es la associació, la unió dintre las Cámaras, sindicats y federacions agricolas. Sense unió es per demés que plorem, que no logrerem el remey; perque sense unió no hi ha forsa; y es la associació el remey únich y necessari per lluytar contra nostres explotadors,

contra l' ignorància, y per sortir de la misèria y la esclavitut. Formem donchs associacions com es nostra Càmara, que tinguin sava popular, cristiana y pagesenca ab esperit de fraternitat, unió d' esperit, de cor y de progrés; aixis tindrem forsa perque els governs ens respectin; cooperativas de consums, de producció y de venda; podrem utilisar las màquines y tots els avensos agrícolas; segurs per la vellesa y pe'l bestia; escolas agrícolas, que es lo més important; logriam rebaixar las insoportables contribucions; comprar més barato y vendre més car, es dir un camp d' acció inmens.

Convé predicar pe 'ls pobles de paraula y en periòdichs l' amor à la agricultura y las ventatjas de la associació, y posarho en pràctica, y demanem el concurs tan valios del respectable Clero y del Magisteri, donchs els Rectors y els Mestres poden fer moltissim á benefici d' aquesta obra de progrés y de alta moral social com fan en altrás nacions creuhadas de associacions d' acció agrícola y social.

Dias enradera un amich mèu, pagés dels que més treballan per la regeneració agrícola, m' oferi venir una comissió pera donar una conferencia agrícola, si hi veyá probabilitats de tenir bon auditori y fer fruit; y no 'm vaig atrevir á acceptarla per por d' un fracàs, dihentli: veurém més endavant; si 's tractés d' un meeting de política roja ó desastrosa, no faltaria auditori y aplausos, pero tractantse d' una cosa bona...—¡Es ben trist, contestá, que 'l poble segueixi y no conegni als que 'ls portan pe 'l camí de perdició y que 'ls hi costi tant de coneixer y seguir als qui li predicán la veritat y la justicia per portarlo al camí de salvació.

No desmayem per aixó, que defensant ab totas nostras forsas y ab constancia el pá de la familia, la terra que conrem, la educació de nostres fills, la religió de nostres pares, nostra patria destrossada, el progrés de la agricultura y nostras llivertats regionals, la victoria vindrá per medi de l' associació, ab fins rectes y honorats, y sortint del egoisme, del aislament y de la indiferencia, que son causa dels nostres mals.

El Rey á Catalunya

L' Institut Agricol Catalá de Sant Isidro

La classe agrícola, com totas las de la nostra terra, no ha permanescut inactiva durant el viatge del Rey per Catalunya.

Preseindint d' apreciacions particulars y fentse càrrech de que s' han d' aprofitar totas las ocasions pera expressar lo que 's vol y pensa, els agricultors s' han presentat devant del Rey tal com deuen esser, com agricultors, sense las sévas respectivas filiacions políticas y punts de vista especials, y si solsament ostentant la representació social que per naturalesa tenen.

Aquest fet es ja prou plausible, pero encara ho es mes. en quant s' ha parlat al Rey ab un llenguatge que no estém acostumats á sentir; s' ha parlat al Rey, pera que se n' enteri qui deu enterársen, ab llenguatge clar y senzill, despullat d' aduació, posant de relleu, sense las fórmulas estantissas á que estavam acostumats, las necessitats verdaderas de la pagesia catalana.

En diferents llocs s' acaba de parlar en tal forma al Rey; un d' ells al Institut Agrícola Català de Sant Isidro.

Veus aquí 'ls fragments principals del discurs pronunciat pe'l President del Institut, senyor Girona:

«Aquest amor, aquest afecte que á la familia y á la llar sentim, se fa extensiu á las terras sobre las que aquesta s' aixeca, y gracias al mateix hem vist sorgir sobre las ruinas que la filoxera ens va causar, altra vegada próspera y forta nostra principal riquesa, la viticultura, reconstituhint els vinyats pe'l sol esfor individual, sense cap auxili per part del Estat y malgrat exigirnos el Tresor la contribució de las terras devastadas, com si estiguessin en plena producció. Y al realisarse aquet sacrifici se varen posar un cop més en evidencia els llassos verdaderament fraternals que á Catalunya uneixen y lligan, todas las classes socials que al desenrotllo de la seva riquesa contribueixen, y lo compenetrats que están els seus interessos, tant en la prosperitat com en la desgracia.

Aquets resultats, aixís com la pau y seguretat que existeix en nostre terror aspre y cantellut, degut també al esfor individual que reunit constituheix el somament, institució propia y peculiar de Catalunya, fan que estimém y defensém ab fermesa y constancia tot lo que enteném que constituheix el nostre modo de ser, formant la nostra ánima, sent tan viu é intens el sentiment que 'ns domina y ferma la convicció de que la nostra prosperitat á n' aixó es degut, que no sols volém ab ansia la seva conservació, sino que aspirém á que 'l seu esperit é influencia entrin y s' extenguin per las demás regions d' Espanya.

Y els agricultors, Senyor, sentim, més que ningú, la necessitat de la permanencia de las institucions, de la estabilitat de Códichs, de la duració de las lleys, ja que 'l repós dels esperits, la pau de la llar, la tranquililitat dels camps y la prosperitat de las nostras hisendas, están íntimament enlassats ab la veneració de las tradicions, el respecte á las costums y l' exacte y fidel compliment de lleys justas, claras y precisas, á l' ombra de las quals confiadament vivim y treballém.

Pero avuy día, Senyor, la agricultura arreu avensa y ja no es sols el mercat nacional al que cal mirar, sino que s' ha de tenir en compte y atendre al universal, per qual rahó es indispensable que á la iniciativa y acció individual. s' uneixi, se sumi, la acció colectiva, representada per disposicions y midas que al Estat correspon pendre.

Si la Agricultura pera ser próspera y rica ha de tenir carácter científich, pera conseguir del treball la major suma d' utilitats possible es necessari que l' ensenyanza agronómica s' extengui fins als més apartats pobles, á fi de que desapareixi la rutina dels nostres camps, se propaguin els bons métodos de conreu en nostras granjas, y 's crein en ellas las industrias rurals que transformin els productes, donant á n' aquestos major valor.

Si també ha d' especialisarse la producció pera conseguir major profit de las condicions económicas en que 's desenrotlli, es indispensable que 's multipliquin y facilitin las vías de comunicació que abarateixin els transports y afavoreixin el cambi, pera que aixís puguin tots els agricultors utilisar las primeras materias que han de transformar en sas fincas y portar ab ventatja 'ls seus productes,

no al mercat vehí, sempre limitat, sino á la exportació, al mercat universal.

Si, per últim, cal que 'ls nostres agricultors se reuneixin y associïn pera conseguir més baratura en las compres y majors utilitats en la venda, aixís com millors medis y facilitats en la transformació dels productes pera aixís tocar major profit de sas activitats, cal que, treyant trabas y aixecant tots els obstacles que al desenrotll de las iniciatives individuals s' oposin, s' estimuli y fomenti al mateix temps tot lo que tendeixi á la creació d' associacions sindicals, caixas rurals y demés institucions de crèdit agrícola que contribueixin al creixement de la riquesa pública.»

A tan bell parlament del il·lustrat President del Institut, va contestar el Rey que 's complavia de visitar als agricultors no com á Rey, sino com agricultor que volia ser, y que aixís mateix li causava plaher l' haver sentit com el President del Institut, després del discurs, s' havia dirigit en idioma catalá als concurrents.

El President del Consell de Ministres va pronunciar un discurs que volém transcriure pera que tothom ne pugui pendre nota.

Comensá fent un elogi de la agricultura per la riquesa permanent que representa.

«La terra —deya el Sr. Maura— está sempre oberta; representa generacions y generacions que l' han regada ab la sanch en forma de gotas de suhor; es una comunicació incessant del pagés ab el cel. L' agricultura es la manifestació més intensa de la vida; es el fonament de las societats humanas. El Govern serveix á un Rey que ab frase felís s' ha proclamat el primer agricultor; desertaria donchs del seu lloch, si apartés la seva atenció de l' agricultura.

Alguna cosa hem avensat; algunas de vostras demandas están ja complertas, pero no prenguéu patró d' aixó pera midar els nostres desitjos. Farem més, perque 's pot dir que hem viscut horas, solzament horas, y las hem hagut de menester pera defensarnos de las agitacions políticas que per tot arreu ens combatian.

Catalunya está donant un sobirà exemple á tothom. Al reivindicar els seus drets polítichs, ens redimirá á tots, absolutament á tots. Ab vostre apoyo, res ens importan las menudencias que forman la política d' aquet pays.

Un altre punt ha tocat vostre president y 'm complaschjo també en tocarlo: es l' ús de la llengua catalana.

Jo també tinch una llengua nadiva molt semblant á la vostra: potser per aixó puch donar testimoni de que l' amor á la llengua de la terra, l' entusiasme per las tradicions y per la literatura, no pot, no, en manera alguna contradir l' amor á l' unitat nacional. En horas d' insania y febre se pot haver produhit confusió en aixó, pero al veure l' ànima de Catalunya fondres en la nostra, al sentir las palpitations d' aquesta terra, ¿qui s' atrevirá á sentir ab el més petit rezel aquesta llengua?

El Govern no 'n tèn cap; el Govern procurarà treure totas las trabas pera que en las transmissions telegráficas y telefónicas puguin usarse 'ls idiomas propis, excepte en lo de caràcter oficial, donchs just es que en lo oficial hi hagi unitat.

¿Pera qué es l' amor á la regió sino pera que la patria tingués un nervi més y sigui més forta? No temeu del Govern rezel de cap mena en lo que toca á vostras

aspiracions. L' amor s' ennobleix quan més gran es l' objecte que s' estima. Quan s' estima á la patria, desapareix l' egoisme. Qui estima á la regió, s' habilita pera estimar á la patria.

En tots els actes del Govern hi trobaréu aquesta convicció, que es la convicció de tota ma vida. No temi l' Institut que desapareixin las Institucions Jurídicas á que ha fet alusió. No es possible l' agricultura sense la permanencia de las institucions familiars, y el Govern no las atacarà may.

S' ha de facilitar l' accés dels capitals á la terra y la sortida pe ls mercats, pero aixó no 's pot fer d' un cop, perque las trabas legals son móltas y complicadas. En el projecte d' Administració local hi trobaréu resoltas virtualment móltas cosas de las que desitja el poble catalá. Desitja que no se 'l cohibeixi: á aixó vaig; en aquestas indiscutibles iniciativas tinch fe, y no en tutelas invasoras que cercan el bè per mals camins.»

Mólt importants y bastant claras son las declaracions del Sr. Maura. Tinguem present tot lo transcrit pera que si vè 'l cas n' hi poguem demanar comptes.

La legislació civil catalana

Havia aludit el Sr. Girona en son discurs al conflicte de la parceria, de que 'ns hem ocupat en aquesta Revista, y d' una manera més concreta s' ha plantejat la qüestió devant del Monarca per un amic nostre, l' important propietari del Vallés, D. Francisco Maspons y Anglasesell, soci de la nostra Càmaras.

El dia de l' anada á Sant Sadurn de Noya, que 's ressenya més avall, va rebre 'l Rey als Alcaldes dels diferents pobles de la Comarca, y parlant en nom d' ells el Sr. Maspons y Anglasesell, que també es propietari d' allí, després d' interessar al Monarca en assumptos d' interés comarcal, va expressarse en els següents hermosos termes:

«Y sabent que un dels més vius desitjos de V. M. es coneixer las necessitats y aspiracions de sos súbdits, s' atreueixen á exposarli y á suplicarli ademés que fixi Sa Real atenció en que si nostres camps no están herms y abandonats se deu en gran part al contracte d' aparceria que d' una plomada acaba de destruir el Tribunal Suprem de Justicia per una sentència que, inspirantse en costums castellanias, desconeix totalment nostre modo de ser.

Per aixó es que, abans que tot, supliquem á V. M. pera treballar ab fe en l' engrandiment del vostre Regne, que en endevant sian cataláns nostres jutges ó que per lo menys sentin nostres costums, compreguin nostras institucions y parlin nostra llengua catalana, que com V. M. ha comprovat tantas vegadas en aquestos días, es la que deurían parlar els representants de vostre Govern á Catalunya, pera que existís entre governant y governat aquella compenetrabilitat que es necessaria pera la prosperitat dels Estats.»

Va contestar el Monarca que al arribar á Madrid s' ocuparia ab el Govern de tot aixó y que alguna cosa se podria fer.

Veurém, veurém. Entretant el nostre dever es enfortirnos per medi de l' associació, que aquesta es l' única manera de que 'ls Governos, tant si son d' en Maura com de qualsevol altre, se recordin de las promesas fetas y de las que 'ns farán.....

J. MASPONS Y CAMARASA.

A las Cavas Codorniu

El día 17, S. M. D. Alfons XIII va visitar las Cavas en las que se elabora el célebre *Xampány Codorniu* en la finca de aquet nom, propietat de D. Manuel Raventós, á Sant Sadurn de Noya.

A n'aquesta festa, que tingué essencialment caràcter agrícola, hi sigueren representadas unas setanta associacions d' aquesta índole y económicas, tota vegada que l' esmentat propietari, Sr. Raventós, es actualment president de la Federació Agrícola Catalana-Balear. Hi figuraren com a representants els senyors Marqués de Camps, Vidal y Ribas, Girona, Pella y Forgas, Coll y Pujol, Soler y March, Castelló, Dalmau y molts d' altres que fora llarch anomenar.

De la nostra comarca, galantment invitats per el Sr. Raventós, hi assistiren el Sr. Dachs y el que suscriu aquestas ratllas en representació de la CAMARA AGRICOLA y de la «Associació de Propietaris del Vallés.»

A la una arribá el Rey, que fou rebut ab grans aplausos, desfilitant entre dos rengles d' operaris de la Casa. Baixant del cotxe feren els honors al Rey el senyor Raventós y sa distingida é inteligent esposa, els qui, portantlo al mitj. l' acompanyaren á la Cava gran.

Qui no ha vist las Cavas d' en Codorniu, no s' pot donar compte de la grandiositat de las mateixas, y per lo tant, de l' admiració que á tots produhi l' artistica adornació de la Cava, ahont estava disposat el dinar ab que obsequiá el propietari á n' al Rey y á tots los invitats, que foren uns cent cinquanta. S. M. presidia la taula, en forma de U, tenint á sos costats al Sr. Raventós y al Ministre de la Guerra, y ocupant los llochs immediats el Capitá general, Duch de Sotomayor, Marqués de Comillas, general Martítegui, etc.

El dinar va esser sumament espléndit. Acompanyaba á cada plat un vi especial, mereixent molt bona acullida els exquisits xampanyes de la Casa, que se serviren ab verdadera abundancia, y quina finura no cal ponderar, puig son ben coneguts de tothom. Durant el dinar una numerosa orquesta executá escullidas composicions, quals armonias produhian molt hermós efecte, donada la grandiositat del local.

A las quatre ens eixecarem de la taula, y al mitj de la Cava el Sr. Raventós dirigi al Rey l' excelent discurs, que traduít al catalá diu aixís:

«Benvingut sigau, Senyor, á n'aquesta casa dels meus passats á visitar á la representació de més de setanta societats avuy reunidas y la instalació vinícola ahont estau. Vos ho agrahim en l' ànima.

Admirats de las virtuts de vostra Augusta Mare y esperansats de Vos per haver dit que desitjavan esser el primer agricultor d' Espanya, ens permetém evocar una frase de Napoleó que deya que el agricultor que fa produhir duas espigas ahont se'n produhia una, dobla 'l territori del Estat.

Nosaltres els agricultors catalans desitjam doblar aquesta part de vostre regne, pero ensopeguém ab l' instabilitat dels governs y de las lleys, ab els tributs sempre creixents, ab l' impost de consums que fa neixer el vi artificial dintre las capitals, ab l' escás coneixement que 'ls lleghidors poden tenir de las necessitats peculiars de cada regió y dels perjudicis que irrogan sas lleys.

El propietari d' extensos dominis fa l'arrendament per fincas, donchs compren l'impossibilitat d' administrarlas directament: per aixó tenim fe ab els concerts econòmichs, ja que l' administració directa la creyém ruinosa pera Catalunya y pera el Tresor.

Podrian ferse ensaigs parcials, y si an'aixó s' unia la solidesa y llarga duració dels vostres governs pera que tingan temps d' estudiar á fondo las necessitats de la producció y no tenir que preocuparse en afiansar el poder, doblariam sens dupte la producció d' aquesta part de vostre regne, ahont tantas activitats é iniciatívas son anuladas per las lleys.

Pregám á V. M. que 'ns fassen l' honra de sovintejar y allargar las vostras visitas, que tant han de contribuir á coneixer nostras necessitats. Aquí trobaréu llealtat y desitjos de treballar, y ab la ajuda de Dèu, sense perdre el temps en xorcas lluitas políticas, donarém á u' aquesta regió tal grandesa que vostre major orgull sia el governarnos. He dit.»

Estrepitosos aplausos coronaren aquestas paraulas. En nom del Rey contestá el Ministre de la Guerra, qui semblaba estava entussiasmat pera lograr del Govern lo que 's demanava, dient ademés que la inestabilitat dels Governos la supliessim elegint bons diputats.

Després el Sr. Raventós acompanyá al Rey y á sos invitats á visitar totas las cavas, algunas de las quals tenen un kilómetre d' extensió. Com que per ser sota terra no hi entra la llum natural, estaban iluminadas ab electricitat. D' ellas ja 'n teníam noticia, tota vegada que durant el dinar ens varen repartir una hermosa Memoria sobre las mateixas.

Un cop visitadas ditas cavas, encara que molt superficialment, varem regressar á l' estació ab els mateixos cotxes que ja 'ns tenian preparats á nostra arribada.

En res.m; va resultar una festa molt espléndida, com potser may mes tindréu ocasió de veure, per lo qual bè mereix el Sr. D. Manel Raventós que desde aquest lloch li doném las més corals mostras d' agrahiment per la distinció que ens ha fet, com també la millor enhorabona per el brillant resultat de la festa.

DOMINGO MOLINA.

Lo de la parceria

Tot fa creure que va per bon camí l' assumptó que algúns Tribunals han suscitat, al no admetre el judici de desahuci en els contractes de parceria.

Anaba el senyor Marqués de Camps, com á Senador que es, á presentar á la alta Cámara un Projecte de Lley aclarint la d' Enjudiciament Civil, en el sentit de fixar taxativament que 'l desahuci procedeix contra 'ls parcers, pero 'l tingué d' aplassar, porque 'l President del Consell de ministres opiná que calia en primer terme obtenir un dictamen de la Comisió de Códichs.

Allavoras móltas Associacions se dirigiren á Madrid, fent veure la necessitat de que se solucionés la qüestió conforme 's demanava en el Projecte de Lley; la nostra Cámara enviá el 10 de mars el telegrama següent:

«Ministro Gracia Justicia.—Madrid.

Cámara Agrícola Vallés, encarece V. E. necesidad Comisión Códigos acepte adición ley Enjuiciamiento Civil, procediendo desahucio contra *aparceros* para desvanecer justos temores propietarios y arrendatarios.—Presidente, *Dachs.*»

Als pochs dies se sapigué que 'l mateix Sr. Maura deya que s' interessava molt en la favorable solució del problema, y que al efecte nomenaria per la Presidencia de la Comisió á un catalá: el benemérit juriconsult Sr. Maluquer y Viladot.

Comprobada la noticia y sabent els bons propòsits del Sr. Maluquer se li va enviar el 30 del indicat mes, el següent despatx:

«Juan Maluquer, Fiscal Tribunal Supremo.—Madrid.

Cámara Agrícola Vallés felicita V. por su gestión en Comisión de su presidencia resolviendo favorablemente á Propietarios y Aparceros cuestión desahucio, quedándole muy agradecidos.—Presidente, *Dachs.*»

Posteriorment ab ocasió de la vinguda del Rey á Catalunya, una comisió d' agricultors visitá al Sr. Maura pera parlarli del mateix assumpto, y finalment, ja haurán vist els nostres lectors las favorables manifestacions que ha fet el mateix President del Consell en ocasións successivas. Vegis els diferents apartats del article «El Rey á Catalunya.»

De més á més l' estar l' assumpto en mans del Sr. Maluquer, creyem que es la millor garantia d' éxit pera las aspiracions de l' agricultura catalana, exit que sens dubte será degut á la forsa de las diversas Asociacions de la nostra terra, perque sense ellas el Govern no hauria pres el determini que va pendre d' encarrillar bé aquesta qüestió (1).

SECCIO LLEGISLATIVA

Medalla dels Somatents

Presidencia del Consejo de Ministros

REAL DECRETO

A propuesta del Presidente de Mi Consejo de Ministros;

Vengo en decretar lo siguiente:

ARTÍCULO 1.º Para conmemorar el solemne acto de la proclamación en el día de hoy de Nuestra Señora de Montserrat como Patrona de los Somatenes de Cataluña, se crea una Medalla de bronce, según modelo aprobado, con pasador dorado y cinta de los colores nacionales

ART. 2.º Esta Medalla se conferirá á los individuos de los Somatenes asistentes al acto referido, y á los demás que, sin haber asistido, lo soliciten.

Dado en Montserrat á diez de Abril de mil novecientos cuatro.

ALFONSO.

(*Gaceta* del 13 Abril).

(1) En máquina aquest número, llegim que 'l Ministre de Gracia y Justicia presentará á las Corts un projecte de Lley, en el sentit sollicitat.

Ensenyansa d' obrers agrícois

Per R. D. de 4 de Mars s' ha disposat la ensenyansa teòrich-pràctica d' obrers en las Granjas-Instituts regionals.

En cada Granja se formarà un internat de deu obrers, dels que cinch seràn elegits d' entre 'ls que ho hagin sollicitat durant la primera quinzena de Setembre y 'ls altres cinch seràn de la classe d' assilats d' establiments de beneficencia.

Ademés, tots els obrers que ho sollicitin seràn alumnes externs.

Els interns disfrutaran pe'l seu treball de 547'50 pessetas anyals, que reberan en concepte de manutenció y demés assistencia, a rahó d' una pesseta diària per alumne, quedant a la Caixa 25 céntims diaris que seràn entregats al obrer al acabar-se la seva ensenyansa, y 25 céntims, també diaris, que 's facilitarán en metàlich lliurement per quinzenas vensudas.

Segons el R. D. que deixem extractat, aquesta ensenyansa comensarà 'l vinent Octubre. Veurem que 'n resultarà, perquè al cap de vall potser ens adonarem de que no hi ha las corresponents assignacions, ni gaire be Granjas pera tals estudis.

VII Congrès agrícol catalá-balear

Que ha de celebrarse en los días 22 y 23 de Maig de 1904

EN LA VILA DEL VENDRELL.

QUESTIONARI

TEMA I.—*Benefici que pot reportar la cria ó recría del bestiar á la agricultura y per lo tant fins á la viticultura.*—Ponent D. Joseph Zulueta y Gomis.

- 1.ª En la comarca que radica la Corporació que V. representa ¿hi há cria ó recría de bestiar?
- 2.ª En cas negatiu ¿creu V. convenient establirhi crias ó recrias de bestiar?
- 3.ª En cas afirmatiu ¿quina classe de bestiar se reproduheix ó 's recría?
- 4.ª Alimentació del mateix:—Pastoreix; Estabulació.
- 5.ª Corral; midas higiénicas que s' observan.
- 6.ª Malalties y remeys que s' aplican.
- 7.ª ¿Hi ha establerta alguna Societat de segurs? Son funcionament: ventatjas que reporta.
- 8.ª Productes de la cria ó recría del bestiar.
- 9.ª Firas y mercats: usos que 's segueixen pera la compra y venda.
10. Dificultats que 's presentan en els escorxadors.
11. Ventatjas que reportaria lo establir la percepció del impost de consums sobre la carn, fent que tributés per lo pes del animal viu.
12. ¿Quins beneficis pot reportar l' associació de la remaderia ab la viticultura en particular y en general ab la agricultura?

TEMA II.—*Beneficis de la avicultura en la economia doméstica de las casas de pagés.*—Ponent: D. Salvador Castelló y Carreras.

- 1.ª Tipo predominant en las gallinas de la Comarca.
Son pes, en promedi als 8 ó 10 mesos.
Número d' ous que solen produhir per any.
Coloració de la carn y potas de las gallinas.
Preu á que solen vendre els pollastres y pollas tendres y dels galls y gallinas de mes d' un any.

2.ª Coloració, pes y preu promeditat dels ous en la comarca; mesos en los quals van mes escassos.

3.ª ¿Se cria molta virám? ¿Existeixen establiments d' avicultura?

¿Están en prosperitat, ó no donan resultats?

En aquest darrer cas, ¿quins son las causas del fracás?

4.ª ¿Se crien en quantitats regulars ànechs, ocas y galls d' Indias?

5.ª Si en sa comarca se coneixen las incubadoras artificials, y en cas afirmatiu el sistema més conegut y 'l concepte que s' en te format.

6.ª Si 's coneixen alguna ó algunas rásas de gallinas y altre virám espanyolas y extrangeras mes reputadas, y en cas afirmatiu, quins son y 'ls resultats que donan puras y atravesadas ab las del país.

7.ª Si en sa comarca 's cull en abundancia blat de moro, fajol ó altres grans bons per la viram y si al voltant de las casas de pagés predominan els horts y terras de cultiu ó els herms y arbredas.

(Acabaré)

INFORMACIÓ EXTRANJERA

Fransa.—*La guerra á las ratas.* El ministre d' Agricultura ha anuncia un projecte de ley que tè per objecte assegurar la destrucció de las ratas per med del procediment descobert per Mr. Danysz, del Institut Pasteur.

El projecte de ley obligará als conreadors á aplicar aquet medi de destrucció totas las vegadas que la majoria de propietaris, en número ó en superficie, aixís ho acordin.

El gasto que representa l' aplicació del expressat procediment está valorat en 5 franchs.

—*El laboratori municipal de París* acaba de publicar l' estat de sas operacions del últim mes de Febrer.

Dita publicació no dona cap seguretat als estómachs dels parisenchs, sobre tot al capitol que fa referència á las begudas. De 837 mostras de vins examinadas, 233, es dir, una quarta part, han sigut trobadas dolentas, y solsament una octava part, 110, han sigut declaradas bonas: el resto, ó siguin 494, han sigut classificadas com á passables.

La llet persisteix entre tots els productes á ser objecte de tota classe de sofisticació: de 1,120 mostras analisadas, un centenar solsament han donat resultats excelents; las altrás han sigut trobadas dolentas ó mitjanas.

Alsacia-Lorena.—Veta aquí una idea de las proporcions que tè l' associació agrícola en Alsacia y Lorena. Mulhouse, Strasbourg y Metz tenen cada una de aquestas ciutats un sindicat central.

S' hi comptan 23 sindicats de districte encarregats de la venda d' adobs, llevors y màquinas; además s' han format sindicats especials contra 'ls danys causats pe'ls porchs singlars; pe' l millorament de la rassa cavallar; per la cria de rásas bovina y porquina. Las societats han montat 92 estacions per la cria de gallinas, 44 per ocas, 57 per ànechs y 67 per cunills. Existeixen 15 sindicats de lleters, 1 de conreadors del llupol (húpulo per la fabricació de la cervesa) y una cooperativa; 44 associacions pe' l cultiu del tabaco; 4 societats de piscicultura; 29 sindicats de pescadors, y per fi 400 caixas rurals de crèdit que agrupan 40,000 adherits y 50 milions de capital. El crèdit cooperatiu de Lorena tè son seti á Metz y tè aquest sol 87 milions de giro.

CRONICA

Sofres y sulfats.—Queda obert el passapo per fer las demandas y compras de sofres, sulfat de coure y ensofradoras «Mausser».

El 24 de Mars s' enviá el següent telegrama:

«Ministro Agricultura, Madrid.—Cámara Agrícola Vallés ruega haga extensivas á todas las máquinas agrícolas criterio sustentado por Marqués de Camps en Senado respecto sierras mecánicas.—Presidente, Dachsh.»

El 14 d' Abril s' enviá aquest altre:

«Excmo. Sr. Presidente del Consejo de Ministros. Barcelona.—Cámara Agrícola Vallés protesta criminal atentado, adhiriéndose espontánea manifestación de simpatía hacia V. E.—Presidente, Dachsh.»

Se rebé la següent contesta:

«Presidente Consejo Ministros á Presidente Cámara Agrícola Vallés.—A todos agradezco protesta y felicitación.»

Va á celebrarse á Figueras, per iniciativa de la Cámara Agrícola del Empordá, una Assamblea Agrícola durant els dias 4 y 5 de Maig.

Se tractará en ella del pervenir de la vinya; de la possible substitució d' aquest cultiu; de la conveniencia ó no d' aumentar els drets d' exportació del suro en planxa; del crédit agrícola y del cultiu de la olivera.

La importancia d' aquets temas es manifesta, de manera que per aquest motiu y per tractarse d' una Cámara tan entesa com la de Figueras, es de creure que l' Assamblea será de molts bons resultats per la nostra causa.

Dias passats morí el nostre estimat amic D. Mateu Dantí, que s' havia interessat en gran manera per la nostra Corporació Agrícola. Havia sigut Vocal de la Junta fundadora.

El senyor Dantí, masover de can Pallás de Santa Eularia de Ronsana, era persona molt apreciable y práctica en cosas d' agricultura. Acompañém á sa familia en el sentiment y demaném á Deu que 'l tingui á la Gloria.

Pot donarse com un fet la constitució de la Subdelegació de la Cámara Agrícola del Vallés á Caldas de Montbuy. La Junta de la Cámara y els organitzadors de la Subdelegació, han sigut noblement secundats per moltas personas de dita població y d' altres de vehinas.

La Comissió organitzadora la constituexen els senyors: D. Salvador Boquet, don Francisco de P. Torras y Sayol, D. Joan B. Germá, D. Jaume Fàbregas, D. Joseph Torras y Augé, D. Genís Anglil y D. Anton Poch.

Aquesta Comissió entre altres treballs, ha arrendat ja un local propi per la Subdelegació, que es els baixos del edifici que actualment ocupa l' Ateneu. Tot seguit comensará el moblatge necessari d' aquest local y á no tardar funcionarà degudament, essent probable que 'ls inscrits, puguin anarhi á buscar el sofre y el sulfat.

Aviat se fará la inauguració solemne d' aquesta Subdelegació, celebrantse ade més reunions públicas en altres localitats que 's gaudirán dels seus beneficis.

VARIETATS

Arboles rebeldes á fructificar

Los medios más ó menos eficaces, según las circunstancias, de que disponemos para poner en condiciones de regular fructificación los árboles que se resisten á dar

fruto normalmente, son, conforme la experiencia aconseja, los que á continuación vamos á expresar.

1.º **PODA TARDÍA.**—Muchas veces la falta de fertilidad obedece á una poda defectuosa, ya demasiado temprana, ó bien demasiado corta, habiendo depuntado las extremidades, que son las que más probabilidad tienen de fructificar y que la vegetación resultante de esta poda corta de ramas que se dirigen después en sentido vertical (lo que predispone á que continúe la esterilidad el siguiente año); en este caso conviene una poda larga, y hasta dejar de podar durante dos ó tres años. Si entonces se observa que se han formado los *botones* ó yemas de fruto, ya se ha conseguido el objeto que deseábamos, pero en caso contrario conviene podar bien entrado Abril, para que aquel año resulte una vegetación pobre á causa de la pérdida de savia sufrida en la operación, siendo lo más probable que se formen dichos *botones* para el año siguiente.

El inconveniente que se observa no reposando de poda durante dos ó tres años, así como el hacer una poda negligente, es que se suelen formar espesuras foliáceas, interrumpiendo con esto tanto las funciones vegetativas como las fructíferas, privándolas de la luz indispensable á la formación de *dardos* y *yemas lombardas*, y diversas transformaciones que sufren hasta formarse las de fruto; pero estos inconvenientes pueden evitarse aclarando con inteligencia las espesuras para que penetren el aire y el sol, agentes indispensables á la vegetación.

2.º **ESTRANGULACIÓN COMPLETA.**—La pérdida de savia se aumenta si en lugar de cortar las ramas finalmente sobre una yema determinada, se las rompe separándolas bruscamente á medio centímetro por cima de esta yema: la herida que se produce tarda mucho tiempo en cicatrizar, y la astilla que queda se deseca muy lentamente, restando mucha savia al árbol. Esta operación debe hacerse cuando la vegetación está en reposo, desde fin de otoño á fin de invierno.

3.º **ESTRANGULACIÓN PARCIAL.**—Es un medio más enérgico y cruel el romper las ramas solamente á mitad, por encima de tres ó cuatro yemas, dejando colgando la parte media rota: de este modo la savia absorbida, tanto para cicatrizar la herida hecha como para alimentar, aunque débilmente, la porción de rama estrangulada, resta medios de vida á las yemas situadas debajo de la operación, y así se forman primero *dardos* y luego *botones* ó yemas de flor.

4.º **TORSIÓN.**—La torsión de las ramitas del año se emplea cuando los efectos de una poda tardía no han dado el resultado apetecido: se aguarda á que el árbol esté en plena savia, y por encima de tres ó cuatro yemas se coge con ambas manos imprimiendo un movimiento de rotación como si se fuese á sacar un canutillo de injertar, arrollando las ramas y atándolas á cualquiera otra rama vecina. Por efecto de esta tortura se retiene gran cantidad de savia, y suelen brotar yemas de fruto por debajo de estas mutilaciones y hasta en los arquillos formados.

5.º **ARQUEADO.**—La posición más favorable al desarrollo de la vegetación es la radical ascendente; cuanto más curvada se sitúa en rama, más disminuye la corriente de savia: para conseguir esto hay dos medios, que consiste el uno en clavar varias estacas al rededor y separadas del árbol, atando las ramas á ellas de modo que formen arco, ó poner piedras gruesas colgando, suspendidas de una cuerda atada á las ramas, de modo que impidan la corriente normal de la savia.

Esta operación da también buenos resultados, si solamente es previsoramente durante dos ó tres años: cuando se han formado ya las yemas de fruto, hay que soltar las ligaduras para que vuelvan á su posición anterior, pues de no hacerlo así, la savia abandona las curvas, produciendo nuevas ramas en la parte superior del arqueado, se *corren* las flores de las ramas que se había conseguido fructificar, efecto de la insignificante circulación de savia, y anúlase de este modo el trabajo práctico, adquiriendo entonces el árbol una forma irregular.

6.º **ENTALLADAS.**—La entallada es el medio más sencillo para impedir el

exceso de vida dificultando la corriente de savia; consiste esta operación en levantar una cantidad determinada de corteza y *albura* encima de la bifurcación de cada una de las principales ramas en forma de triángulo isóceles, cuya hipotenusa tenga la quinta parte de la longitud de los catetos. Al paso de la savia y al operarse el *cambium*, encuentra cierta dificultad esa corriente, que al descender luego la savia elaborada, como tiene que gastarse buena parte de ella para cicatrizar la herida hecha, disminuye el vigor de las ramas y facilita por este medio la formación de las yemas de fruto: debe practicarse á mediados de Abril.

No puede fijarse la dimensión de las entalladas, porque ésta depende del grueso que tenga el árbol de las ramas: en todo caso deben hacerse con prudencia para que las heridas puedan cicatrizar en uno ó dos años lo más tarde.

7.º INCISIÓN ANULAR.—Esta operación se hace en el tronco del árbol cerca de la bifurcación primera, ó si es grueso en las ramas principales, con objeto de detener la corriente de savia para atenuar el demasiado crecimiento con perjuicio de la fructificación se practica á fin de Abril, separando un anillo de medio á un centímetro de extensión, según el grueso de la parte donde se ha de operar: la herida hecha por la incisión (asi como la entallada) debe recubrirse en seguida con arcilla y una ligadura de *raphia* por encima: si al aproximarse el invierno no se ha cicatrizado todavía, debe preservarse del frío y la humedad, embadurnándola con más-tice de injertar.

8.º SUPRESIÓN DE RAÍCES.—Fácilmente se comprenderá que por este procedimiento se disminuye á voluntad la alimentación de un árbol, desaparece el exceso de vigor, las ramas detienen su excesivo desarrollo, se disponen á fructificar, pero hay que ejecutar esta operación con la prudencia necesaria, amputando las raíces secundarias y es mejor hacerlo en dos años que de una sola vez: la supresión de cualquiera de las raíces principales comprometería la vida del árbol. Se opera en primavera.

9.º TRASPLANTE.—Este es el medio más eficaz, al cual no se resiste ningún árbol frutal, pero tiene el inconveniente de que no se puede practicar más que en arboles jóvenes.

Todos los procedimientos indicados son aplicables con éxito á los frutales de pepita (la vid no necesita más que poda larga): en los árboles de hueso hay que hacerlo con mucha precaución para que no los invada la goma, además que por su naturaleza son bastante prolíficos.

Casi todos los resultados que hoy se obtienen aplicando las diferentes reglas á que están sujetos los cultivos agrícolas, así como los de arboricultura, tanto frutal como forestal, obedecen á un principio fundamental obtenido las más de las veces por la casualidad únicamente que el hombre no solamente saca el partido necesario copiando la naturaleza, sino que la necesidad de observar y experimentar la hace mejorando las ideas que concibió, y vaya un ejemplo histórico. El eminente sabio y de recuerdo universal el célebre botánico Linneo, criaba con tanto esmero un peral que había obtenido de semilla, que por exceso de vegetación, y á pesar de tener diez años, era hasta entonces improductivo: un día del mes de Mayo, y viendo que continuaba sin dar flor ni señales de fructificar, en un exceso de excitación (nerviosa sin duda) la emprendió á palos con él, haciéndole tantas heridas y decor-ticaciones que, debido á que aquel año quedaba casi sin brotes, creyó que no habría remedio para el árbol; pero ¡cuál sería su sorpresa cuando al año siguiente se cubrió de flores y más tarde de frutos! y de aquí dedujo que *dificultando la corriente de savia se fertilizan y proliferan los árboles.*

MARIANO GAJÓN, arboricultor.

(De la «Revista de la Cámara Agrícola Balear»).

Vda. y Fills de B. Gazeneuve

BARCELONA: Llealtat, 6

Fabricants y preparadors d' adobs organichs.—Serradura de banya y potarró fina y granada.—Desperdicis de pells y llanas.

Apropòsit pera las vinyas, cánem, blat, arbres, etc.

Tailer de construcció y reparació de maquinaria

DE

FÉLIX RIBOSA

Especialitat en bombas, molins de vent y demés aparells pera rego.

Carrer del Condestable y den Palaudarias,
(cantonada á la Plassa de la Corona)

GRANOLLERS

ANALISSIS QUIMICHS á preus módichs, per l' enginyer quimich PERE SALAS, plassa Major, Sabadell.

EN VENDA

Un billar ab els seus accessoris

ES VENTURER

Dirigirse á la Administració d'aquesta Revista

LISOL.

L' insecticida mes enérgich. No es tóxic, ni corrosiu, ni perillós. Destruheix tota classe de larvas, ous é insectes *enemichs de la vinya*, del *arbres fruyters* y de las *hortalissas*, d' efectes segurs contra la *serpeta* y *demés cotxinillas* del taronjer, llimoner, olivera, garrofer, etc., aixís com contra tota classe de pugons.

D' ús indispensable en *remaderia* pera la neteja y curació de las maluras micróbicas del *bestiar* aixís com pera 'l sanejament de quadras, corts, galliners, etc.

PREUS } A 2'50 pesselas pot de 1 kilo.
» 2 » kilo en llaunas de 12 kilos.

De venda, en la casa dels fabricants

MORA Y C.^A

Ronda de Sant Antoni, 60.—BARCELONA

y en las principals droguerías d' Espanya.

J. ESPINÁS S. EN C.
BARCELONA.—SANS

GUANOS QUÍMICHS—ORGÁNICHS
Esponjan la terra y modifícan el seu estat físich
Premiats ab medalla d' or en diferentas Exposicions

Primeras materias

Serradura fina y granada de banya, pel y pota, etc., etc.

RIQUESA GARANTIDA